

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre . . . . . 10 — Kr.
Félévre . . . . . 5 " "
Negyedévre . . . . . 2 " "
Egy órára . . . . . 1 " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Negy huszados petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többes példányok iratainak a kiadó szerint jutányos áron vetetnek fel. Baljós híradások külön bejegyzésért 30 kr.

A korrupció gyökere.

Debreczen, márcz. 1.

Látták-e önök uraim azt a képet, mely minden obsitos huszárnak ott díszelg a szobájában s mely minden huszárkaszárnya körüli bolt kirakatában látható?

Egy fej nélküli huszár ez, teljes díszben, mely kivont karddal eszevesztetett vállát előre. Zseniális találmány, remekül benne az osztrák armádia jellemzősége. Csak föl kell tenni a huszárok lefotografált fejét a nyakra és rögtön kész a legtökéletesebb fénykép, mely elképzelhető. Nincs egyetlenegy fej az egész armádiában, melyet erre a csonka törzsre ráhelyezni ne lehetne, mely arra rá nem illenék. A fejek változhatnak a végtelenségig, de a törzs mindig ugyanaz marad s a ráhelyezett fejet nem kell a lepotyánástól féltetni, mert, hogy az le ne eshessék a törzsről, arra nagy gondjuk van a felragasztóknak.

Tudják-e önök, hogy ez a fejetlen huszár miféle földi intézményhez hasonlít a családásig? Könnyű kitalálni: szakasztott mása ez a magyar alkotmányosság. Az alkotmány nem tud el lenni fej nélküli, de a bécsi körök ragasztanak a nyakára fejet, természetesen olyat, a melyik nekik tetszik és a nemzetnek nem. Olyat, mely az ő fejükkel gondol-

kozik, az ő akaratuknak vak végrehajtója. Ez a fej a miniszterelnök. Ez a furcsa alak azután előre tartott kardját nekiszegzi a nemzeti követeléseknek és paripájával elszántan, vakmerően gázol át a nemzeti jogokon. Ha egyik fej Bécsben nem tetszik, leveszik és tesznek helyette újat, a mely éppen úgy beválik miniszterelnöknek, mint az előbbi. Akad a közönséges huszárokból elég s ha kifognak az Andrássy-Wekerle-féle fejekből, ott van Szapáry és Bánffy Dezső. Ha aztán elég ideig gázoltak a nemzeti jogokon, úgy három év múlva penzióba mennek és «Zur Erinnerung an meinen Dinstzeit» 8000 frtot kapnak évenként a huszár tarsolyba.

Igy van ez 67 óta állandóan. Azok a fejek nem a nemzet akaratából kerülnek az alkotmány törzsére. Olyan fejek, mely a nemzet gondolat-világával telítve van, nincs helye a törzsön. A nemzet vágyai, céljai, jövője iránt az ilyen fejek közönyösek, azoknak kell lenniök, más különben egy napig sem maradhatnak azon a törzsön, mert a bécsi körök eltávolítják onnan és megfelelőbbet tesznek helyette.

Látható ebből, hogy ez a legteljesebb és a legveszedelmesebb abszolutizmus. Sokkal becsületesebb ennél a muszkáké, mely egészen nyílt, mint ez az alkotmányos komédia, a milyent velünk üznek. — A bécsi körök a maguk abszolutisti-

kus céljaikat végrehajtják egy miniszterelnök közvetítésével, hogy megóvják az alkotmányos látszatát. Az abszolutizmusnak ezt a formáját úgy hívják, hogy miniszteri abszolutizmus.

A mi alkotmányosságunk tehát egy óriási hazugság, melyet csak újabb hazugságokkal sikerül fenntartani. Bánffy Dezső, aki néha igazmondási rohamokban szenved, ki is jelentette ezt. Nyíltan megmondotta, hogy mindaddig, amíg ez a nemzet a közjogi követeléseket fel nem adja, a kormányelnökök kénytelenek a korrupcióhoz folyamodni, hogy rendszerüket fenntarthatassák. Jöjjön Apponyi, vagy jöjjön bárki más, csak azt teheti, amit ő; mert az adott helyzetben más nem tehet.

Ez legalább őszintén volt mondva, nincs benne semmi hypokrizis, Ennyire őszinte nem volt még ezen a helyen senki. Megmondotta már ő azt is, hogy a korona miatt nem juthatunk az önálló vámtérülethez. Ilyen felvilágosításokért csakugyan köszönettel tartozik neki a nemzet, mert a legelső mégis csak az, hogy tisztán lássunk.

Ez a felvilágosítás pedig felnyitotta a szemünket sok mindenre nézve. Mikor a magyar parlamentben először hozták szóba a korrupciót, Jókai egész felháborodással utasította azt vissza. «Először hangzik el ebben a házban ez a súlyos vád; álljon elő az adataival, aki tud

A „DEBRECZEN” TARTÁJA.

Az egészség művészete.

— A Csokonai kör febr. 25-iki ülésén tartott előadás. —

Irtta: **Dr. Rózsa Mór.**

Valamint az államok szervezetében az lenne a legideálisabb korszak, a midőn sem háborúra, sem fegyveres békére, sem katonaságra nem volna szükség, a mi az „örök béke” apostolai előtt ideális czélként lebeg; továbbá valamint az emberiség erkölcsi életében az lenne a legeszményibb, legmagasztosabb időszak, ugyszólván az erkölcs diadalának és diadalmának eldoradoja, a midőn sem börtönre, sem bíróra, sem ügyvédre, de sőt sem lelkesre nem volna szükség: Épenugy a modern orvosi tudomány legifjabb hajtása: a „Hygienie” vagyis „egészségtan” akkor érné el sikereinek tető fokát s vívmányainak gőczpontját és „Hygea” az egészség istenője akkor ünnepelethetné igazi apotheosisát, a midőn a kurukszás s babona végleg kiirtva s száműzve, a betegségek s járványok teljesen megszüntetve lennének, ennélfogva sem gyógyító orvosra, sem gyógyító szerekre szükség nem lenne.

Azonban a haladás és tökéletesedés ezen ideális magaslatára az országok, a népek, a társadalmak s általában az emberiség még igen, igen sokáig nem fognak felemelkedni s feljutni: és így míg egyfelől a béke apostolok

nem szünnék meg az erőszakos öldöklés, a háború, a párbaj ellen agitálni, addig másfelől a hatalmak mégis csak fegyveres erővel igyekeznek érvényt szerezni vélt vagy igazi jogaiknak; — ugyszintén míg egyrészt a telkészek tábora erkölcsös életre intik híveiket, addig másrészt a törvény megtorló erejével s szigorával sújtja a mégis eltéveldett bűnösöket: — épenugy míg egy irányban a hygienisták a betegségek megelőzése s kiküszöböléséért küzdenek és az egészség megvédéséért szállnak sikra, addig más irányban a gyógyító orvosok a mégis ki nem került s már beköszöntött betegségek ellen veszik fel a harcot.

Már az ő kor népei ösztönszerűleg védekeztek a betegségek ellen s igyekeztek egészségük fentartására mindazt elkövetni, a mit a velük született ösztön vagy tapasztalat útján észlelhez vezetőnek tartottak.

Sőt a Szentírásnak számos lapján az egészségtan parancsai is olyan hygieinai tettelekkel találkozunk, a melyek bámulatra ragadnak s a melyek igazságát csak most kezdik felismerni s fogantatni.

Továbbá már Kr. e. 350 évvel Diokles, görög orvos, a betegségek megelőzéséről s a testgyakorlatról egészségtani munkát írt.

Ugyszintén az ókori népek közzül a kínaiak, egyiptomiak, perzsák, de különösen a rómaiak csodálatra méltók az akkori egészségügyi berendezéseik, u. m.: azon nagyszerűen s szilárdan épített vízvezetékük s csatornáik által, melyek két ezer év viszontagságaival

decsoltak s napjainkig fennmaradtak; de már az ő ember is ruhák készítése s házak építése által védte egészségét s testi épségét a külelemek behatása ellen.

Továbbá minden élő-szervezet, sőt minden egyes szervünk egész seregével van el látva az élet s egészség fenntartására és megvédésére szolgáló készülékeknek és berendezéseknek, a melyek ösztönszerűleg és önműködőleg dolgoznak.

Igy ha például egy kis porszem jut szemünkbe, önként és akaratunk ellenére is addig pislogunk, míg a pislogás által keletkezett könnyek a porszemet a szemből ki nem mossák, a mely porszem, ha ott marad, könnyen szemgyuladást okozhatott volna, épenugy a gégebe jutott idegen testet igyekszünk önkéntelen heves köhögéssel onnan kivetni, továbbá a szomszúság és éhség érzetei arra ösztönöznek bennünket, hogy a szervezetünkben már felhasznált tápanyagokat újjakkal kell pótolnunk, hogy testi erőnk egyensúlya kárt ne szenvedjen.

Mindezek után azt következtetnénk, hogy a Hygienie vagyis egészségtan, mint külön tudomány felesleges valami, hiszen az egészség fenntartása és megvédése magától értődik, mert az erre való ösztön mintegy veleszületik az emberrel, azonban ne feledjük, hogy a civilizáció haladásával, a megélhetési viszonyok mindinkább súlyosbodtak és ezzel együtt szaporodtak a veszélyek, a melyek az ember egészségét lépten-nyomon fenyegetik és

valamit és ne gyanúsítson, így fakadt ki a költő. Ma már Magyarország miniszterelnöke szerepel, mint koronatanu a korrupció mellett; sőt nyilván hirdeti, hogy van és lesz, mert állami érdek kívánja a fenntartását.

Emlékeznék-e önök, mikor a múlt választás után a parlamentbe szóba kerültek a választás határtalan visszavonásai? Az ellenzék azt vitatta, hogy ez a többség nem az ország közvéleményét, de annak meghamisítását képviseli. Jóllehet, sokszor hangzottak el hasonló vádak a magyar parlamentben, pl. a 72-iki Lónyay-féle választások után is, de sohasem akadt olyan elnök, aki ennek szóváltását megtiltotta volna. Lám, Szilágyi Dezső, a régi híres ellenzéki vezér megletette ezt. A szót akarta elvonnani azoktól, akik Bánffy-féle választásokat szapulni merték és azt állították, hogy ennek a többségnek jogalapja nincs. Állandóan leczkértette az ellenzéki szónokokat, úgy, hogy Apponyi, aki maga a megtestesült tárgyilagosság, félve, kerülgetve merte szóváltani a választás visszavonásait.

Most beszéljen Szilágyi a Rohonczy gyónása és a Bánffy elszólalása után! Hát nem volt igaza az ellenzéknek? Igaza volt, de hát a korrupcióhoz tartozik az is, hogy az országház elnöke az igazság szavát elnémissa. Mert hát meg kell menteni a látszatot; nem szabad a nemzetnek látnia, hogy miniszteri abszolútizmus mellett tulajdonképpen a bécsi körök abszolútizmusa folyik az alkotmányosság látszatának megőrzésével.

Ez a korrupció kiterjed mindenre. Korrumpált grófi, bárói koronák és nemességek, hol a felgazdagodottak pénzét adnak össze választási célokra az ország jogainak elárulására. S ezért a Judások számára összeadott pénzért nemességet kapnak, arrogálva magoknak azt a tisz-

telet, melyet a haza védelmében szerzett érdemekért adtak a született némeseknek. Korrumpált írók, kiket kihasznál a hatalom a maga tetteinek megszépítésére: kik képviselőségért, anyagi javakért meggyőződést színlelnek és a nemzet vesztére munkálkodnak. Avagy nézzük a hivatalnok osztályt. Feltehető-e hogy ez a nagy, intelligens testület a maga egészében kormánypárti gondolkozásu legyen és éppen a Bánffy kormány alatt? Ugy-e nem. Dehát a kormány ránehezedik a feltámadó lelkiismeretükre és szavaznak meggyőződésük ellenére, mert máskülönben kenyér nélkül maradnak.

Pedig utóvégre is ennek a rendszernek a végeredménye mi lesz, mi lehet? Vagy elsorvad a hazafiság és nemzeti öntudat ennek hatása alatt, vagy nem sorvad el, hanem új ágakat hajt, új leveleket hajt mint a fa a kerteszlenyirta ágak helyett, a hernyók letelelt lombok helyett.

Ha elsorvad lassankint a fajszereket amit én sehogyan se bidelek, akkor a nemzet is utána sorvad. Elpusztulunk, mint a költő mondja, lassu méreggel, lassu halállal.

Am, ha mint a pálma a nyomás alatt is erősödik a hazafiság, akkor előbb-utóbb forradalomra vezet, elsodorva hamis rendszert, hazug módszert, hazug állapotokat egyaránt.

A korrupció gyökere a 67-es kiegyezésben van, melynek megalkotói nem tudtak olyan helyzetet teremteni, mely a nemzet és az urakodó ház közt a békét örökre biztosította volna, — mely az örökös félreértéseknek elejét venné és a bizalmatlanságot megszüntetné.

Előbb-utóbb nagy szerencsétlenségek származnak ebből erre a szerencsétlen országra.

megtámadják; — így látjuk, hogy a mai kor már mily roppant követelésekkel lép fel az egyes ember testi és szellemi munkaképességével szembe, ennél fogva a ki manapság valamire vergődni akar, annak szüntelenül és fáradhatatlanul kell dolgoznia, sőt gyakran erején túl kell küzdenie a létért, mi leginkább az egészség feláldozását vonja maga után.

Ilyen körülmények között a *hygiéniának* igenis nagy szerepe van ma már s ime újabb időben mint *külön önálló tudomány* lépett fel és hatalmas tényezője lett a *népesség emelkedésének* a járványok megfékezése által valamint az életkor meghosszabbításának az *egészség megvédése által*.

Ha például a *hygiéniának* esupán egy tanítását vesszük figyelembe, melyet *életszabályul* az embernek előír t. i. a *mértékletességet*, ezzel már az egészség és hosszú élet egyik legnagyobb titkát tudtuk meg, azonban ezen hygieniai tanácsot követni nem könnyű dolog, amennyiben a testi és szellemi élet minden körülményei között s minden megnyilvánulásában a helyes mértéket felismerni s azt át nem lépni, nehéz mesterség, sőt mondhatjuk *művészet*, mert gyakran nagy önmegtartózkodás, megőrzött szenvedélyek leküzdése, kiváló akaraterő és erkölcsi energia kívánatnak a mértékletesség gyakorlásához.

Hogy az egészség megvédéséhez mennyi tudás és hygieniai ismeret, mennyi körültekintés és óvatosság szükséges, a melyek sikerre alkalmazása gyakran *mily művészettel* jár?

Ennek illusztrálására elég felemlíteni azon statisztikai adatot, mely szerint *100 eset* közül legalább *60 esetben* kikerülhetők és megelőzhetők volna a létrejött betegségek kellő tudással, figyelemmel és a hygieniai óvszabályok tekintetbe vételével vagyis a betegségek legalább *60 százalékának* az ember maga az oka.

Igy látjuk, hogy egyszerű *vigyázatlanság* s gondatlanság által baleset következtében hány ember válik örök nyomorékká, hány gyermek kellő felügyelet hiányában lesz valamely baleset áldozatává? továbbá sok ezerre megy azon könnyű, súlyos, sőt halált okozó orszákos testi sértések száma, melyet durva vad-sággal egyik ember szándékosan ejt a másikon, nem is szólva a háborúk pusztításairól az emberi egészség s élet rovására, a számtalan sebesült, megcsontult s elvérzett emberi áldozatokról.

Továbbá a *tudatlanság* s a *babona* szintén tetemesen emelik a súlyossá vált betegségek évi százalékát, a melyeket az ember maga idéz elő s a melyeket kellő felvilágosodottság, az egészségtani ismeretek terjesztése s a köztudathoz való átláthatlása által ki lehetne kerülni s megelőznie előzni.

Azonban a legtekintélyesebb csoportját képezik a kikerülhető betegségeknek azon *ragályos és fertőző kórok*, a melyek ellen elégtelenül vagy hiányosan védekezünk s így saját hibánkból kifolyólag magunk vagyunk az okai ezen betegségek tova terjedésének.

Végül létezik még két tényező, a mely

Kossuth-kollegium.

A középiskolák elnevezése (Folyt és vége.)

A nemzeti önismeret a nemzeti önértékelés leggazdagabb forrása. Ebből a szempontból ismeressük meg a tanulóval hazánk múltját, hogy megérthessék és méltányolhassák jelenét; ismerjék meg azt a földet, mely bennünket — a költő szavai szerint — apol és majdan eltakar, hogy megszereshessék azt; meg kell ismerkedniük a magyar élet, a magyar szív és ész, a magyar szellem azon eszményített és mégis igaz alakjaival, kiket őrök állítanak elénk követendő példányképekül. Ezekkel az alakokkal pedig részint az irodalomban, részint a történelemben találkoznak, tehát különösen ezekből kell meríteniük a szervezet érzületet.

Ugyanis a magyar irodalom fejlődésének ismerete léven czélja az irodalom tanításának, azért a magyar szellemet, melynek ismeretéhez a tanuló nyelvérzékének kifejlesztésével közeledett, minden irányban fel kell tártani. A magyar gondolkodás és költészet nevezetesen alkotásának ismertetése nemcsak tudományos, hanem erkölcsi képzés eszköze is. Mint ilyen, megérteti a tanulóval legalább a fő és jellemzőbb vonásaiban az eszme fejlődésének folyamatát, mint ilyen, nemzeti érzését, hazaszeretetét táplálja. A történelem valóságos, teljes, szakadatlan élet, az emberiség hullámzó élete! Az emberiség haladásának a megismeretése a történelem feladata! A történelem tanításának pedig az a feladata, hogy a tanuló a történelem összefüggését és ebből csak fontosságát, valamint a szereplő személyeket megértelni is bírja. Bármely nemzet fiainak is minél előbb meg kell ismerkedniük nemzetük életével; de Magyarország különböző ajkú és valasú gyermekeinek sokszorta inkább. Ha hazánk történetében nemzetünk életének fény és arnyoldait, haladásának hátrányait és előnyeit, mulasztásait és egy szebb jövő feltevéit ismeretjük tanu önkkel; egyúttal szükséges, hogy a nemzeti érzületet, főszellemet, a haza iránti munkás, felalozó szeretetet lehető magas fokra emeljük. Szóval az irodalom, különösen a történelem az, mely a nemzeti érzületet fokozni szokta, de hogy az ifjuság a nemzet érzületében mintegy megcsontodjék, szükséges neki nemzeti nevelésben részesülnie.

Mit nevezünk mi nemzeti nevelésnek? Rigg, a jeles angol neveléstanító erre a kér-

számtalan betegség kuforrása s meleg ágya t. i. a *szegénység* s az *öröklés*. Így tudjuk, hogy az elégtelen s nem célszerű táplálkozás s ruházkodás, rossz lakás viszonyok, mint a *szegénység* s nyomor következményei, számtalan betegség létrehozói gyanának szerepelnek.

Továbbá *öröklés* utján szintén sok betegség száll nemzedékről nemzedékre, a melyeket megelőznie előzni, azonban a házassalandók vajmi ritkán szoktak előbb az orvoshoz járulni annak megtudása végett, hogy mentek-e teljesen az átöröklhető betegségektől? hanem az érdekből házassalandók elmennek inkább előbb a *telekkönyvi hivatalhoz*, a hőszerelmesek pedig nem mondanának oly könnyen le ideáljuk edes esőkjairól, még ha ezen esőkok mérget rejtenének is számunkra vagyis valamely átlátható betegség *bacillusait* hordoznak is magukkal; azt azonban még sém kívánhatja senki, hogy a forró vagy től égő szerelmesek esőkszonjas ajkait minden esőkolódás előtt s után alaposan desinficiálják.

Itt kárba vész minden orvosi intelem s tilalom, mert hisz' ép a tilalom teszi a esőkot kívánatossá, mint a *„Csók“* hírneves költője mondja:

„Oh, egy arasznyi perczben mennyi kínés!
Nem csók az, hidd el, mely tiltva nines.“
„Mit minden tilt s mit minden megkíván,
Szállaj győzész szilaj küzdés után.
Oltárról rablott véres áldozat
Percz édenért egy létnyi kárhozat
Örült szabadság, szétzúzott bilincs!

désre azt feleli: »Ha nevelt embernek azt mondjuk, kinél megvan az önuralom és előrelátás erélye és megszokása s azzal helyzetéhez mért tudás és szellemi fegyelmesség parolul: akkor nevelt nemzetnek azt fogjuk tartani, melynek minden osztályáról elmondható, úgy benne az önuralom és előrelátás megszokása mellé az élet helyzeteihez mért tudás és szellemi fegyelmesség járul. A nemzeti nevelés széles értelemben, a fegyelmeknek egy nagy folyamata, vagyis azoknak a befolyásoknak az összege, melyek a nemzet minden rétegét az önuralom, megfontolás és előrelátás erkölcsi megszokásainak ellenőrzése alá vetik, midőn a nemzet minden tagja el van látva az ismereteknek és szellemi fegyelmeknek azzal a mértékével, mely alkalmassá teszi kötelességei hathatós betöltésére.«

Eből kiindulva a nemzeti nevelés: a fegyelmek és oktatás oly folyamata, mely az ifjúságot a nemzeti érzés, gondolkodás és cselekvés módjába vezeti be. — Mondhatnók röviden ezt az általános oly folyamatnak, mely szerint a nemzeti érzés az egyének érzésévé változik át. A nemzeti érzés feladatja az ifjúságot első sorban a nemzeti géniusz alkotásiába bevezetni, azoknak szellemével körülvenni, hogy belőlük az ifjú nemzedék hazafis érzetet és hitet, merítsen, alakuló jelleme pedig szint és erőt kapjon.

»A nemzeti nevelés — mondja Felméri — magában foglalja a gyermek szoba, a háztalaj, az iskola, az egyház, a napi és időszaki sajtó, a költészet és művészet, a tudomány és politikai intézmények, az alkotmány és kormányforma határait: sőt az utca, a maga emlékbélyeg hazáival, a nyilvános terek a nemzet nagyjai emlékszóobraival, a népkertek, vagy játékok a nemzeti játékokkal és nemzeti viselettel, mint az ösöktől ránk szállt hagyományok szent és tiszteletreméltó része: a műhely, a gyár, a bolt, az ipar és kereskedelem maga erkölcsösítő befolyásával: mind részese a nemzet művelődése nagy folyamataiban, azaz az ifjú nemzedéket a nemzet testbe beolvasztó nagy és hosszú műveletben.«

Mindenkünk tudja, milyen vonzó hatással van ránk az a darab föld, ahol születünk: tele természeti szépségekkel, a társas élet sajátságos vonásaival, hagyományokkal, népregekkkel, melyek nemzedéken át szállanak szájról-szájra, szívről-zivrére. Egy kis gyémant kiadása az a darab föld, az a társadalom, a

nemzet mult és jelen életének, legszentebb törekvéseinek. Neveltségünknek igen nevezetes részét alkotják a helyi befolyások. Az irodalom és tudomány legfőbb kitünőségén szinten megérzik a szülőföld színezete.

Ápolni kell tehát az ifjuban a szülőföldhöz való ragaszkodást és minden eszközt megragadni arra, hogy a nemzet nagy szülőföldjét vagyis a hazát mindenki úgy szeresse, hogy — mint a költő mondja — mindent a mit élted folyamában arcod izzada-ával gyűjtöttél; mindent, amit lángoló szerelemmel firtél magadhoz: javaidat, kincseidet, házad népét és saját élet-det naponként és pillanatonként érte fel kell szentelned. Mert tud meg, e szóban — haza, foglaltatik az emberi szeretet és ohajtás tárgyainak egész összessége.

T. kör! Ezek után bátran állithatom, hogy Bozók indítványának elfogadásával szaporodni fog azon eszközöknek a száma, a melyeknek segítségével a nemzeti érzület fejleszteni, ápolni, megszilárdítani fogjuk. — Különben én egészen természetesnek tartom, hogy középiskoláinkat a nemzet dicső története s magas röpü irodalmi nagy alakjainak neveivel ruhazzuk föl.

Hiszem a hadseregben nagyon régen dívik az, hogy kiválóbb hősök, vezérek, uralkodók s mi több nemcsak már meghaltak, hanem élők után nevezik el az egyes ezredeket. Vannak egyéb kulturális intézmények is, melyeket vagy alapítottuk, vagy védjük, vagy valamely nevezetes, kiváló egyéniség nevével jelölne: de sőt már vannak nálunk is középiskolák — nemcsak külföldön — melyeknek neveik vannak, pl. Eötvös kollegium, nagyenyedi Bethlen kollegium, sepi-szentgyörgyi Mikó kollgium, szászvárosi Kun kollegium, Pazmaneum. Ha úgy külföldön, valamint nálunk is vannak már példák, miért ne lehetne nevezni összes középiskoláinkat vagy az illető iskola alapítója p. a lentiek, továbbá »aradi Bibrit« kir. kath. főgimn., nagykarolyi »Károlyi« r. kath. főgimn., pozsonyszentgyörgyi »Szelepcsényi György« kegyesrendi gimn. stb. vagy valamely nevezetes történelmi vagy egyéb mozzanatot kifejező egyén nevével pl. egri »Dobó« m. kir. állami főreál, zentai »Jenő« községi gimn., nagyszombati »Pázmány« r. kath. főgimn. stb., vagy olyan költő vagy történelmi alak után, ki az illető városban született pl. kecskeméti »Katona« m. kir. áll. főreálisk., körösi »Petőfi« ev. ref. főgimn., lo sonczi »Karman« m. kir. áll. főgimn.,

pécsi »Gara« m. kir. áll. főreálisk. sümegi »Kisfaludy Sandor« magyar kir. áll. reálisk. stb. vagy ha ott nevezetes szerepet játszott vagy földi maradványai ott nyugosznak pl. kassai »Bocskay« m. kir. áll. főreálisk., nagyvárad »Sz. László« premontrei r. kath. főgimn., budapesti »Kisfaludy Karoly« m. kir. áll. főgimn., székesfehérvári »Sz. István« cisterciata r. kath. főgimn. stb.

Minden téren a tanulás megkönnyítése végett szemléltetni szoktunk, mert már meggyőződünk arról, hogy az ifjú talán örökre megjegyzi azt, amit látott, míg ellenben a nem látottól — akár egy hónapig is beszélhetünk — nem igen mondhatjuk ugyanazt. Én azt hiszem, hogy ilyen elnevezések szemléltető eszközök lesznek a történelem és irodalom stb. téren kitűnt azon nemzeti nagyjainkra vonatkozólag, kik a halhatatlanság báborkoszoruját kiérdemelték; mert nevüket az egyes intézetek említésénél hallva, mindannyiszor eszünkbe jut születésük helye, munkásságuk nagysága és egyéb halhatatlan érdemeik. — Kossuth Lajos 1849. apr. Debreczenben, a törvényhozó testület zárt tanácskozásában a függetlenségi nyilatkozatot indítványozta, melyet miután apr. 14-én a haz ülést az ev. ref. iskola imaterméből a nagytemplomba tette át, általános felkiáltással: »elfogadjuk egészen, magáévá tett; Kossuthot pedig országhozmányzóvá választották. Szóval nevezetes történelmi esemény zajlott le eme intézet és a nagytemplom falai között. Bakó János, nyitrai megyei. dvornikai születésű, nagyvárad kanonok 1719. apr. hóban a kegyes tanítórenddel a pozsonyi társas káptalan előtt szerződést kötött és máj. 17-én keltezett alapító levéllel a piaristákat Debreczenbe letelepítette. Ennek alapján tehát a helyb. kegyesrendi gimnaziumnak és társáznak ő az alapítója.

1773. nov. 17-én, a kis-mester-utcai márványtáblával megjelölt házban Csokonai Vitéz Mihály született, sőt eme város falai között mult meg 1805. január 20-án.

T. Kör! Ezek után nincs egyéb hátra, mint indítványomat előterjeszteni, melynek az elfogadását kérem

1. Mondja ki a kör: Bozók indítványát megáévá teszi.
2. Debreczen városában 1849. április 13-14-én, a helybeli ev. ref. kollegium imatermében és a nagytemplomban lezajlott nagy történelmi esemény emlékére: debreczeni »Kossuth« kollegium legyen neve eme intézetnek.
3. Miután a helybeli piarista gimn. alapítvány alapján létesült, az alapító emlékére: debreczeni »Bakó János« kegyes rendi gimn. legyen ennek a neve.
4. Az itt született, rövid életet élt, sokat munkált, szenvedett, nélkülözött, városunk falai közt meghalt Csokonai emlékére: debreczeni »Csokonai« m. kir. áll. főreáliskola is legyen.

Pogány Kornél.

A képviselőház tegnapi ülése.

— Budapesti levél. —

febr. 28.

Az igazságügyi költségvetés feletti általános vitában ma két szónoklat keltett nagyobb figyelmet. Az egyik Györy Eleké volt, a függetlenségi párt e kimagasló tagjé, kinek finom jogász elméje és kitűnő szónoki képessége ma a képviselőház hallgatóságát minden tekintetben nagy szónoklattal örven-desztette meg.

Nyomban utána Emmér Kornél szólalt föl, kinek magatartása a hírhedt 16 §. tárgyalásánál és legutóbb történt kibuktatása az igazságügyi bizottságból méltán nagy érdeklődést ébresztett mai főlshóalálása iránt.

Györy Elek a beszédében nagy szónoki lendülettel, nagy törvénytudással és a logika kérlelhetetlen igayságával mutatta ki, hogy az igazságügyminiszternek a sajtószabadság megszorítására ezéző rendelete mennyire ellenkezik az 1848-iki törvények szellemével. Hiába akarja a miniszter érveléseivel azt magyarázni, hogy ő a sajtószabadság

Nem esők, nem édes, hogyha tiltva nincs!
»Félsz, hogy az ajk, mit csókolsz, áruló,
Legyen a csók, mit adsz, halált hozó!«

És ime prózáilag véve a dolgot, az orvosi irodalomban több olyan eset van feljegyezve, a melynél tényleg a csók szerepelt a házassulandó párok közt, mint árulója oly eltitkolt bajnak, a mely ajakról ajakra szállt. — Azon korszak pedig most még csak a plantatia szüleménye, a midőn minden házassulandó párnak előbb szakértő orvoshoz kell elmennie s csakis ha a szakértő beleegyezését véleményezi a tervezett házassághoz, léphetnek a felek házassági frigyre. Epen ilyen jelenetet mutatott be a lángelmű magyar költő Madách Imre: »Az ember tragédia« című remek művében, a mely jelenethen a tudós elé vezetnek egy házassulandó párt vélemény adás végett, a midőn a tudós a következő itéletet mondja:

»Rajongó férfi és idegbeteg nő,
Kores nemzedéket szül, ez nem helyes pár!«

M. tisztelt hölgyeim s uraim?
Ugyebár nem egy hallgatónak ötlött eszébe felolvasásomból kifolyólag azon kérdés, hogy miként lehetséges az, miszerint a betegségek gyógyításával foglalkozó orvos jó tanácsokat osztogasson az egészség megvédése, illetőleg a betegségek kikerülése s megelőzése érdekében, hiszen ekként a gyógyító orvos hygieniai oktatásával mintegy maga alatt vágja el a fát, mintha a koresmáros a szeszes italok ártalmait hangoztatná, avagy a cipőgyáros a Kneip-kurát dicsőiténé, a mely tudvalevőleg

számuzi a cipőt vagy pedig az ügyvéd óva intene mindenkit a peres ügyektől: épenugy a hygienie is lépten-nyomon igyekszik a betegségek megelőzésével a gyógyító orvos kezéből Fivenni működési anyagját.

Azonban ki kell jelentenem, hogy felolvasásom ezéjla korántsem ellenkezik hivatásommal, a mennyiben én azt óhajtanám elérni, hogy az emberek nemcsak akkor forduljanak orvoshoz, midőn betegek, hanem még akkor is vegyék igénybe az orvos tanácsát, midőn egészségesek, hogy betegékké ne legyenek. — Továbbá minden orvos kötelessége magasztos hivatása tudatában a betegségek tovatérjedésének módjait felderíteni s ezek ellen mindennemű preventiv eljárás után kullatni, valamint ezen kutatásainak üdvös eredményeit a legszélesebb körben terjeszteni, a miért a betegségek megelőzése s a közegészségügy magas fokra emelése az orvosi tudomány legönzetlenebb, legmagasztosabb vívmányai közzé tartozik.

Sőt egy új specialis orvos szakmának is létjogosultsága lenne, a melynek művelője, mint specialis hygienista orvos szerepelhetne, a kinek feladata lenne, a hozzá forduló egészségeseknek diataetiai és élet-oeconomiai tanácsokat adni, hogy a betegségeket miként kerüljék ki s ezáltal miként előzzenek meg sok keserüséget, fájdalmat, idő-, pénz- s erő-vesztésket, sőt esetleg halált okozó bajt is, szóval hogy miként védjék egészségüket?
(Folyt. köv.)

hive — azt nem hiszi el neki senki, az ő sajtószabadságára sága csak annyiból áll, mint annak az indus maharadszának vendégszeretete, ki egy hozzá beköszöntött bölcshöz följajánlotta egy gyönyörű kertben álló pavilonját, azzal, hogy e pavilonban alhat tetszése szerint, de a mikor a bölcshöz visszavonult a pavilonba, az ajtaja elé két eunuchot állított és meghagyta neki:

— Ha ez az ember ki mer jönni, vágjátok le a fejét.

A miniszter a beszéd hatása alatt közbeszólt:

— Ne a beszédemet vizsgálja, hanem a rendeletet.

Erre Györy visszavágtott:

— Ne kívánja a miniszter ur. hogy a beszédjét semmibe se vegyük.

Majd meglehangú fölhevítést intézett a kormányhoz, hogy tegye jóvá eddigi baklövésait azzal, hogy az eddig tett intézkedésekre csak ideiglenesek.

A beszéd nagy hatással volt az egész Hazra. A mikor Györy befejezte beszédét, percekig tartó eljenzés közt a szónokot minden oldalról üdvözölték.

Emmery Kornél a beszédjéhez fűzött várakozásokat sok tekintetben nem elégitette ki. Beszéde elején mintegy odavetölte azt az eszmet vetette föl, hogy a törvényhozás az évenkénti budgettárgyalások helyett hozta be a több évi budgetciklust, mely ajánlat heves ellenmondással találkozott. Majd a népevelés hiányainak róta fel a mai mozgalmakat és ramutatott arra, hogy a templomi szöszök teljesen elvesztette befolyását a népre.

Majd visszahelyezi Mandel Pál!

mondotta valaki balról zajos derűtség között. Beszéde végén az ellenzék zajos ellenmondása közben egy új végleges sajtótörvény sűrűsített, mintán az 1848-iki már nem felel meg a kor igényeinek.

A Bánffy-kormány jó kis törvényt csinálna! — kiáltották feleje.

Emmer egy határozati javaslat benyújtásával fejezte be beszédét, melyben az új sajtótörvényjavaslat benyújtására kéri a kormányt utasítani.

E két beszéd előtt Mócsy Antal sokáig beszélt a mai nemzedék vallástalanságáról, Széchenyi József, volt zombori törvényeszeki elnök pedig szűzbeszédét mondta el, a melyben igazságszói viszonyainkat tette szóvá.

Az ülés végén Kossuth Ferencz megtette szombatról elmaradt interpellációját, a melyben a szabadságok elközbánásának okait tudakolta meg. — Pichler Győző pedig Bercei Béla rendőrkapitány ügyében interpellálta a belügyminisztert.

Mindket interpelláció egyelőre felelet nélkül maradt.

A Bánffy-kabinet rekonstrukciója.

— Budapesti level. —

febr. 28.

A költségvetési tárgyalások közelgő befejezése alkalmával politikai körökben ismét sokat beszélnek az ez idő szerint is csonka Bánffy-kabinet rekonstrukciójáról. Az ő felsége személye körüli minisztérium már hónapok óta gazdatlan és Bánffy báró ismételt kijelentette, hogy csak a költségvetés letárgyalásáig hajlandó megtartani.

A szabadevű körből kiszivargó hírek szerint a megújvkor aktuális fuziókísérletek megújulásával, a Lloyd-épületben most nem tartanak attól, hogy e tárcza valamely idegen pártbeli ember kezei közé kerüljön. Sokat emlegetnek egy Széchenyi grófit, mint Jozika báró legközelebbi utódját.

De más tárczakban is változás fog beállani. Így Erdély Sándor igazságügyminiszter elejtése most már fait accompli. Erdély ki a 16. §-val, legújabbá pedig a sajtószabadság megszorítására célzó rendeletével a liberális klubban is rezesszant kellett, valamely magassabb bírói méltóságba (kuria) kerül, míg helyébe Darányi Ignác lép, a jelenlegi földmivélségi miniszter, kinek ezt a tárczát a mi-

niszterelnök már fel is ajánlotta. Darányi értesülésünk szerint elfogadta az ajánlatot, hogy ily módon szék szerevel menekülhessen a földmivélségi tárczától, annál is inkább, mert legfelsőbb helyen őt vádolják a nyári aratási-sztrájkért és a jelenlegi agrárszociálistikus mozgalmakért.

Ő felsége például nem Darányit, hanem Perczelt hívatta magához a kellő felvilágosítások megnyerése végett.

Bánffy is ily módon véli legjobban megoldani az igazságszói tárcza kérdésének megoldását, miután erre a tárczára a pártban sok az aspiráns.

A földmivélségi tárczára a főrendiház egyik tagját emlegetik, kinek közgazdasági szereplése általában ismerik és a kinek mar Wekerle idejében is följajánlották a tárczát, de a ki annak idején egyházipolitikai okokból refuzírozta az ajánlatot.

Mind ezt parlamenti körökben azzal a hozzáadással beszélik, hogy nem lehetetlen, mire a kiegyezési tárgyalások megkezdődnek, nemcsak Ausztriában, hanem nálunk is egészen új emberek fogják a függő kiegyezést a Hazban védelmezni.

Színház.

A kertészleány. Tegnap este lépett fel utoljára Komáromy Mariska hosszabb távozása előtt a Kertészleány-ban. A nézőterzsufolásig megtelt közönséggel s a kiváló művésznőnek sok enszkámt kellett ismételnie. Élénk, kedves csalogányhangja pompásan szimult Bekéssy meleg baritonjához. Rajtuk kívül teljes díszlettel emsöljük ki Kallayt és Sziklayt. Ugy az előadás, mint a rendezés mintaszerű volt.

Sebesi B. Vilmos fellépte. Sebesi B. Vilmos, ki a múlt alkalommal mutatta be tehetségét a debreczeni közönségnek a »Cornevillei harangok« Gáspár apó szerepében a jövő héten újból fel fog lépni »Fatinicza«-ban. Mi magunk részéről is kíváncsian nézünk az érdekes est elé, mikor nemcsak mint színészt, de énekest is lesz alkalmunk megismerni. — Mint értesülünk felvonás közökben is fog enekelni opera ariákat és magyar népdalokat.

A varázsgyűrű. Az énekes személyzet erősen készül Panquette új operettjére, mely legutóbb a népszínházban igen szép sikert ért el. A darab librettója nem oly ügyes es érdekes, mint Ripp-Ripp, vagy a Cornevillei harangok, de a muzsikája mindenben ravall kiváló mesterére. A darabban különben az énekes személyzet összes elsőrendű tagjai részt vesznek.

Komáromy Mariska fellépte. L. Komáromy Mariska halára kötelezte a debreczeni közönséget, mikor az utazás terhével összekötött 30 vendégiatekra szerződést kötött Komjátival s a primadonna kérdés miatt veszelelyzetett színházi évadot megmentette. Csak hogy ami ünnepelt énekesnőnk pacisirta hangjában már nem sokaig gyönyörködhetünk Szerződése szerint meg 9 estén át vendégszerepel nálunk s aztán véglegesen a Magyar színház tagja lesz.

Ünnepi prólóg. Dr. Körösi Kálmán városunk fiatal ügyvédje és előnyösen ismert poetája a szabadságharc felszázados emlékére érdekes prólógot írt, melyet legközelebb a debreczeni színpadrol is hallani fogunk, Komjathy Janos színgazgató ugyanis elfogadta a lendületes prólóg előadásra s valószínűleg április 11-én mutatja be, miután március 15-ikére már van egész estét betöltő ünnepi darabja.

Színházi műsor. Szerdán: Gesák, S o m l ó Emma felléptével paratlan bérlet. Csütörtökön: Nebantsvirag S o m l ó Emmával, páros bérlet.

Penteken: Két tacsó, újdonság, bérlet szünet.

Szombaton: Ugyanaz páratlan bérlet. Vasárnap d. u. Gyimesi vadvirág. Vasárnap este: Két tacsó páros bérlet.

Újdonságok.

* **Bőjti istentisztelet.** Az ág. hitv. ev. templomban szerdán d. a. 3 órakor M a t e r n y Lajos főesperes bőjti prédikációt tart.

* **Március 15 és a »Petőfi dalkör«.** A már több ízben felemlített ifjú dalkör ünnepélyes megnyitó estélye iránt városunk hazafias közönsége között óriási az érdeklődés. Ugy működő, mint alapító és rendes tag már ez ideig is szép számmal van, legutóbb rendes tagul beléptek a következők: Debreczeni Lajos kereskedő, Mihalovics Gyula vár. hiv., Mihalovics István gyógyszerész, Kostya János ékszerész, Ozvald Ferencz hiv. Borus Ferencz s. telekkönyvvezető, Mihalovics Jenő gyógyszerész, Kovács János akad. festő. A dalkör tagjai a kör jelvényét Kostya János helyb. ékszerésznel 1 frt 50 krért szerezhetik be. Újból felhívjuk a n. e. közönséget e buzgó dalkör pártfogására, hogy »elkarolva városunk minden szépet lekesülni tudó lakossága által, méltán megfelelhessen nagy nevének.

* **Rendkívüli tanácsülés.** Ma délután a városi tanács rendkívüli ülést tart, melynek tárgya az új munkás törvény élebleptetésével követendő eljárás megállapítása lesz. Király Gyula tanácsnok előadása mellett.

* **A szegényház kibővítése.** R o n c s i k Lajos kulturtanácsos egy nagy fontosságú javaslatot adott be a tanácshoz, mely még nagy port fog felverni, melyben azt indítványozza, hogy a katolikus és a református ápodlak olvasztassanak be a szegényházba és ezzel kapcsolatban az ispotályi templom tulajdonjogának vitás kérdése oldassék meg. Az ügybuzgó tanácsnok ez utóbbira vonatkozólag összehívta a szazados anyagot, melyből azt a meggyőződést vitatja, hogy az ispotályi templom nem a városé, hanem az egyházté mit az is igazol, hogy valahányszor az egyház a templom javítására pénzt kért a várostól, ez mindig hangsúlyozta azt, hogy nem patronatusi jogból kifolyólag segít, hanem pusztán se éyezésnek tekintti az adományt. A szegényház kibővítésére nézve kidolgozott terjedelmes jelentésében feldolgozza amaz indító okokat, melyek az egyházakat és a várost a szegényápodlak, illetve a szegényház megalakítására sarkalták, elmondja azok történetét és rámutat az egyesítés ádásos következményeire, végül pedig megjelöli az egyesítés módzatait.

* **Az ev. ref. egyház gazdasági gyűlése.** Az ev. ref. egyház presbiteriumának gazdasági bizottsága Szinay Gyula elnöklete alatt ma d. u. 3 órakor az egyháztanács termében gyűlést tart, melynek lefolyásáról holnap számunkban hozunk tudósítást.

* **Gyűjtés a nőegyleti árvaházra.** A nőegyleti árvaházra a gyűjtést most kezdi meg a Péterfián és a szomszédos kisebb utcákban dr. P a l l a y M k l o s n é és F ü l e k y Pálné urnók, amire valamint a szives adakozásra ez uton is felhívjuk a közönség figyelmét.

* **Az István gőzmalom jubileuma.** Az országszerte hírnevessé lett debreczeni István gőzmalom ez év márciusban ünnepli meg fennállásának 50 éves jubilumát. A gőzmalom r. társasága körében már javában készülnek a szép ünnepélyre, mely egyttal a sikerre vezetett kitartó munka diadala, amely össze lesz kötve jubileummal. A malom két derék tisztviselője Frater Gyula és Cziffer Nándor ekkor ülnek meg szolgálatuknak 25 éves emlékünnepeit.

* **Budapesti rendőrkapitány városunkban.** A. M.-Szigeti kincstári erdő kezelésnél telfedezett visszaélések megvizsgálatára Budapestről Karacsony rendőrkapitány van kiküldve, ki tegnap városunkba idözött.

* **Odüsszeia** Nagyon megszerette városunkat F e c s k ó Mari csavargónó, mert nem törődik a parancscsal, hogy városunkból kiutasították s újra visszajött. A rendőrség előtt azonban nem maradt szándéka és tette inkognitó, mert felismerték s most újból elfogják toloncolni. A jeles honleány kiutasítására rovvit előléts ad okot s vele városunk közveszélyes egyéntől tisztul meg.

* Iskolálatogatás. Palotay László nagyváradai apát kanonok s a nagyváradai egyházmegye tanfelügyelője városunkban időzik s tüzetesen megvizsgálta a debreczeni r. k. népiskolákat. Minden osztályban hosszasan időzve, alkalma van a kiváló paedagogusnak meggyőződni az iskola szellemi állapotáról, kül és belső életéről, miben nagy segítségére van szeretetteljes és bizalomkeltő modora, szakavatott és gyakorlott paedagógiára valló kedesei, melyeket sürűen intéz a gyermekekhez. Az ilusztris vendég tegnap délelőtt négy órán keresztül a fiúiskolákat, délután pedig a leányiskolákat látogatta meg. Mai nap kerül a sor a zardabeli elemi iskolákra, délután pedig a tapasztalatok meghallgatása végett tanterületi összejövetel lesz az egyházmegyei tanfelügyelő elnöksége alatt. Megemlítjük végül, hogy a kiváló vendég Tarkányi Péter arvaházi igazgató vendége, ki is tegnap délelőtt tiszteletére dísz ebédet adott.

* Szegényügyi bizottság ülése. A városi szegényügyi bizottság Roncsik Lajos tanácsnok elnöksége alatt f. hó 2-án délután ülést tart a városháza nagy termében.

* A Zion gyűlése. A „Zion” debreczeni segélyező egyesület (saját helyiségében; főpiac 1903 földszint) 1868 márcz 2-án d. u. fél 6 órakor választmányi ülést tart. Tárgysorozat: 1. Jelentés 1. január havi ügykezelésről 2. pénztárforgalomról. 3. az 1897 II. félévi gyógyszer fogyasztásról. 4. az 1897 évi ügykezelésről. 5. az 1897 évi zárszámadásról. 9. Előterjesztés az allandó s alap dotációjára tárgyában. 7. Folyó ügyek.

* A dohányárusok a munkaszünet érdekében. A debreczeni és hajdúvármegyei dohányárusok tegnap d. u. népes gyűlést tartottak, melyben elhatározták, hogy egy nagy külföldi felkeresik a pénz és keresk. minisztereket és egy memorandumban kérik fogják, részesítenék őket is a vasárnapi munkaszünet jótételében oly formán, hogy d. u. 1 óráig töltsék, egyéb üzletekhez hasonlóan, zárva lehessenek. Az ország ker. és iparkamarái már több ízben indítottak ezen munkaszünet behozatala érdekében mozgalmat, de ez mindaddig nem vezetett sikerre, nem mintha a miniszterek ezt az égető kérdés megoldását akarták végleg ejteti, hanem azért, mivel az ország egyéb fontos ügyei az ezen kérdéssel való bővebb megfigyelést háttérbe szorították. — Városunk országgyűlési képviselői már megígérték, hogy a dohányárusok méltányos kérelmét a miniszteriumba támogatni fogják. Ezen mozgalom annál inkább jogosultabb, mivel Ausztriában tavaly óta élvezik a vasárnapi munkaszünet áldásait a dohány és szivarárusok és a statisztika szerint az alami dohányból befolyó jövedelme nem esőkent ezáltal és bizonyára nem fog esőkenni nálunk sem, mert vasárnapokon délután egy óráig meg a külföldön elfoglalt ember is beszélhet a dohány és szivar szükségletéről. A tegnapi gyűlés egybehangzóan azt is elhatározta, hogy az esetben, ha ezen ismételt kérdés nem vezetne eredményre, országos mozgalmat indít és csatlakozásra bírja fel az összes kereskedelmi és iparkamrákat. Mi azonban reméljük hogy az illető miniszteriumok vezetői méltányosnak fogják találni a dohányárusok bérést és rendeleti uton gyorsan fognak intézkedni ez ügyben, melynek sikeres megoldása nagy hála rá kötelezi a dohányárusokat.

* Ok nélkül. Tegnap este Kenderesi Gábor salétrom utcai korcsmájába beért Vasári Mihály földműves, hogy néhány pohár karcost vegyen magához és attól kissé rózsább színben lássa ezt a czudar világot. A borfogyasztás ő művészetén minden baj nélkül keresztülment érezvén a karcos czirógatásait, fizetett és kilepett a korcsma ajtaján. Azt huzta be maga után az ajtót, mint a derűt égből lecapó villám, váratlanul súlyos bütést érzet a fején, melytől elborította a a vér az arcát, Vasári Mihály megtántorodott az ütésre. Azután körütekintett, hogy honnan eredt az tulajdonképpen; de hiába nézett körül. A jómadar ki minden ok nélkül megtámadta, kerekét oldott. A vendéglős azonban véletlenül tanuja volt a jelenetnek, s

főlismerre a verekedőben Vári Sandort. Ez a jeles ember — úgy látszik — nem elégedett meg az első tétellel, hanem azzal végezte, hogy Kenderesi Gábor korcsmájának a verekedés után bevérte az összes ablakait. Ekkor azonban rajtavesztett. Kenderesi dühében galléron ragadta és bekísérte a II. ker. r. kapitánysághoz, hol éjlele a börtönbe helyezték el. Ma délelőtt Vasári Mihály is értesült a verekedő ember elfogatásáról és ő is megrette ellene a feljelentést. Így aztán két büntetést fog számolni a heves verű ember a törvény előtt.

* A b.-ujvárosi papválasztás. A Debreczeni protestáns lap tegnapielőtti száma a következő sorokat közli, a melyeket érdekesnek tartunk szélesebb körű tájékoztatás végett kiadni, minden megjegyzés nélkül. N y i l a t k o z a t. Alulírott ezennel ki nyilatkoztatom, hogy a balmaz-ujvárosi ev. ref. egyház magyar lelkészi állomására való pályázástól visszahátréptem, mert olyan lelkészválasztási küzdelemben, amelyet némely egének, — köztük még olyan is a ki nem tartozik felekezetiünkhöz — a maguk jelöltje érdekében teljesen a világi politika ingoványos talajára tereltek; olyan választásban, amelyben a lelkiismeretlenség által felizgatott nép egy része nem p a p o t, hanem p o l i t i k z i v e z é r t k e r e s, — ilyen választásban jelöltként szerepelni, attól esetleges előmenetelt várni; tiltja az én erzületem és gondolkozásom. Eszár, 1898 febr. 19. B i b e r József ev. ref. lelkész.

* Népszerű előadás. A következő felhívás közzétételére kértünk fel, a melyet magunk részéről is melegen ajánlunk olvasóink szives figyelmébe: A debreczeni gazdasági egyesület tisztelettel tudatja Debreczen sz. kir. város gazdaközönsegevel és szőlőbirtokosaival, hogy f. év márcz. hó 5-én szombaton d. u. 5 órakor a városháza nagy tanácstermében a s z ő l l ő a l l a t i e s n ö v é n y i e l l e s e g e r r ő l e s a z o k e l l e n v á l ó v e d e k e z é s r ő l n é p s z e r ű e l ő a d á s t r e n d e z. Ezen előadás megtartására fekkente Barna Balázs urat a felső szőlőszeti és borászati tanfolyam végzett hallgatóját, ki különösen a homok szőlő ellenségeiről és az azok ellen való védekezésről a helyi viszonyok tekintetbe vételevel fog előadást tartani. Ezen belépő díj nélküli rendezett előadásra különösen felhívjuk Debreczen város gazdaközönsege és szőlőbirtokosainak figyelmét — annyival is inkább mert ezen előadás folytatásaként tavasszal — mint ezen előadásban felsorolt ellenségek es védekezési módok — a valóságban is belesznek mulatva. Debreczen 1898 márcz. 1. A gazdasági egyesület elnöksége.

* A rendőrség rangjelzése. A belügy-miniszter nem engedte meg, hogy a debreczeni rendőrségi tisztviselők a budapesti alami rendőrtisztjelekhez hasonló rangjelzést viseljenek. Ezért Boczkó Sámuel a megváltoztatni javasolt szabályzatot új módosítással terjesztette a tanács elé.

* A jog és pénzügyi bizottság tegnap délután Vecsey Imre elnöksége mellett ülést tartott, a melynek számos tárgyai közül különösen a színház átalakítása és a mentelep kibővítése kellettek élénk eszmecsere. Az ülése eredményét a következőkben foglaljuk össze: A városi napdíjasok és a hajduk drágasági pótlék iránt beadott kérelmére javasolja a bizottság, hogy márczius június hónapokban a napdíjasok fejenként és havonként 5 a hajduk pedig 3 frt pótlékot kapjanak, a f. évi rendkívüli költségvetés terhére. Javasolja továbbá, hogy napdíjas irnokul megfelelő munkaadók alkalmazásának 1 frt minimális napdíj mellett, a mely szolgálati idejük arányában emeltesék, meg pedig öt év után 25 perczenttel. Roncsik Lajos kultur tanácsnok azon indítványát, hogy a városi bérlők a szegény alap javára a bérösszeg egy százalékat fizessék, az ad hoc bizottság által felhozott indokok alapján nem pártolják. — A martinkai ev. ref. leányegyháznak iskola építésre 5000 fedél cserepet megadhatóak velenényeznek. Hasonlóképp javasolják, hogy a város a budapesti kertészeti egyesületben 1899-től kezdve 3 évre egy 200 frtos ösztön-

díjat állítson. Szabolcsmegye ösmeretes felirat, hogy a községi jegyzők mentessenek fel az alami adóügyek ellátása alul, hasonló szelleművel véleményezik támogatni. A színház átalakítását, úgy, ahogy az építési bizottság megállapította, a két új lépcsőház nélkül 27.500 frt költségel, amely a nyári szinkör alapjából lesz fedezve, szintén javasolják. De figyelmébe ajánlják a mérnöki hivatalnak, hogy kívánatos volna minden emelet számára kijáró. A mentelep kibővítését is pártolják, de csak abban az esetben, ha a 101.000 frtnyi befektetés 6 és fél százalékos kamatjának megfelelő hasznóbért kap a város s az új épületekre nézve a szerződés 40 évre kötik, a jelenlegi épületek bér szerződése pedig ehhez képest meghosszabbíttatik.

* Esküvő. Ma tartotta esküvőjét D ö m s ö d y Lajos helybeli aranyozó mester polgár B a n y a y Gábor és neje, B o d a Katalin leányával E s z t e r r e i. Sok szerencsét az új párnak.

* A debreczeni izr. Chevra Kadisa Szentegylet közgyűlése. A debreczeni izr. szentegylet 1898 márczius 6-án, d. u. 2 órakor a kisujtcezi izr. iskola tanácstermében tartja 1. Rendes évi és 2. Tisztújító közgyűlést. I. Rendes évi közgyűlés tárgysorozata: 1. Az 1898. évi számadások és mérleg megvizsgálására egy 3 tagból álló bizottság választása. 2. Az előjárásévi jelentése és eszleges indítványok a meányben a közgyűlés előtt 3 nappal bejelentetnek. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése és ennek alapján az 1897. évi számadások tárgyában határozat hozatala a felmentvenyt illetőleg. 4. Az 1898. évi — választmányilag megállapított — költségvetés tárgyalása. 5. Dr. Popper Alajos nevere szülő alapítvány jóváhagyása a választmány 115—1897. javaslata alapján. II. A tisztújító közgyűlés tárgya: (a választási bizottság vezetése alatt) Elnök, alelnök, pénztáros, ellenőr 5 gondnok és jegyző választása. Debreczen, 1898 febr. hó 27-én. A meghívóhoz szavazólappal is van mellékeve, mely szavazólappal szövege a következő: Elnök jelöltek: 1. Biedermann J o z s e f 2. R o s i n g e r L a j o s, 3. K o h n A d o l f. A l e l n ö k j e l ö l t e k: 1. Tafler Ignacz 2. Csengeri Ferenc 3. Rosenfeld Mór tem. keresk. P e n z t á r o s j e l ö l t e k: 1. Rosenfeld Márton 2. Kemer Adolf 3. Baum Miksa. E l l e n ö r j e l ö l t e k: 1. Hochfelder Jakab 2. Falk Lajos 3. Ifj. Kohn Mór. G o n d n o k j e l ö l t e k: 1. Klein Márton 2. Ifj. Kupler József 3. Grünfeld Bernat 4. Ifj. Kellner David 5. Adler Simon 6. Schvarecz M. L. 7. Link Lipót 8. Peterffy B-nó 9. Dr. Fejér Ferenc. J e g y z ő j e l ö l t e k: 1. Kúhy Zsigmond 2. Fürst Ödön 3. Braun Miksa. Elnök-, alelnök-, pénztáros-, ellenőr- és jegyző jelöltek közül egy; gondnokjelöltek közül három alahuzaadó és ezen szavazólappal a tisztújító közgyűlés alkalmával a választási bizottságnak személyesen átadandó.

* A kereskedő társulat közgyűlése. Debreczeni kereskedő-társulat (alakult mint kalmár-társaság 1715. december 19-én) folyó évi márczius hó 6-án, azaz vasárnap d. e. 11 órakor, a társulati ház dísztermében közgyűlést tart.

* Helyőrségi örmesterek bálja. — Szombaton este tartják a helyőrség örmesterei táncvígalmukat. Tíz éve már, hogy ilyen bál Debreczenben nem volt és akkor is fényes sikerrel zajlott le. Előreláthatólag a mint a rendezkedésből kitűnik, ez idő szerint is fényesnek ízekezik, mivel a vezetőség olyan kezekben van, kik e terem elég gyakorlatossággal bírnak és elég garanciát nyújtanak arra, hogy a bál erkölcsi és szellemi sikerét biztosítsák, azaz nemcsak a nyulás gyakorótéren dobszó mellett, hanem a fényezett parketten is helyt állanak, hogy kirugják lábukat a zeneütem mellett.

* Próbabál. A l f ö l d y Karoly ismert táncitanító márcz. 5-én a Margit fürdő díszes tánctermében tanítványaival tánczenéje befejezés-ül valamint a kellemes szórakozást nyújtó gyakorló estélye utolsó estélyül zártkörű táncestélyt rendez a Magyar Tánvérek zenekarának közreműködésével. Belpti díj személyenként 2 kor. Kezdeté 7 órakor.

* Védekezés a trachoma ellen. A mindinkább terjedő veszedelmes szembaj megfeszésére a miniszterium rendeletet bocsáj-
tott ki. Azt mondja ez a rendelet, hogy a szemvizsgálatokat szigorubbá kell tenni, mert a trachoma az eddig tett intézkedések dacára is terjed, s olyan helyeken is felüti a fejét, ahol eddig nem is gondolták volna. Ennek fogva megvizsgálandók a rendeletekben előírt mód szerint: Az iskolásújak a beiratkozás idején s azután is negyedévenként, vagy a szűk-eg-
hez mérten. Vizsgálandók az iparostanonczok midőn felfogadtatnak. Vizsgálandók az összes iparostanonczok, midőn felfogadtatnak. Vizsgálandó minden hazatérő munkás, aki leg-
alább két hétre volt távol. Vizsgálandó minden szolgálatban álló cseled, Ezentul a rendelet szerint minden helyváltozás alkalmával vizsgálat alá esik a cseled, valamint a fentebb említettek is. Ezen vizsgálatokért felelősek: a katonaiügyi osztály vezetője, a rendőrség, ipartestület, vizsgáló orvos.

* A debreczeni önk. tüzoltó testület mulatsága. Vettük a következő meghívót: A debreczeni önk. tüzoltó testület 1898. márczius hó 12-én a tüzoltó zenekar alap jevára a „Margit fürdő” villanyvilágított és ez alkalommal különösen feldíszített nagytermében táncmulatságot rendez. Befejezési díj személyenként 80 kr. Családjegy 3 személyre 2 frt. Kezdeté este 8 órakor. Felülvezetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A zenét Kiss Béla jó hírű zenekara szolgáltatja.

* Visszaírt forintosok. A kereskedelmiügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértően nem rez kimondotta, hogy az arczképes felaru kedvezményes vasúti jegyekért folyamodóktól nem szedhető több, mint 50 kr. belyegdíj és a vasúti igazolványok kiállításának 50 kr. költsége vagyis összesen egy frt. E miniszteri rendelet alapján a debreczeni állami főreáliskola tanárai, tizenhárman, a kiktől a múlt év végén 2—2 frtot kívántak a kedvezményes vasúti igazolványukért az illetékelenül szedett egy-egy forint visszafizetését kérték a m. a. v. igazgatóságától, a mely azokat csakugyan vissza is utalta a kérvényezőknél.

* Hölgyeknek csinos és elegáns utcai bali és mennyasszonyi ruhákat, belépőket készített — jutányos áron — a legújabb divat szerint felelősség mellett *Kronovitz Matild* Budapestről Nagy-uj-utca 1770. szám, (Weinberger Lajos ház.) — Angol ruhákat különös figyelembe ajánl.

* Jubileumi emlék. Mint értesülünk a 60 félése 50 éves császári uralkodásának emlék-
ünne alkalmából egy emlék éremet szándé-
kozik alapítani, mely emlékérem az összes állomány csoportok és rendfokozatok mindazon személyének adományoztatnak, kik 1848 évi decz. 2-től bezárólag 1898 decz. 2-ig terjedő időben a cs. kir. közös hadseregben, a tengerészletnél, a testőrségnél, a m. kir. honvédség-
nél vagy csendőrségnél ténylegesen szolgáltak. Az emlékeremek két osztályban vettek tervbe és pedig bronzból azok számára, kik 50 evnél rövidebb ideig szolgáltak, aranyból azok részére kik 50 évig vagy azon túl tényleg szolgáltak.

* A halál torkában Vasárnap éjjel Várady Géza tiszaszabályozási főmérnök felesége kínos nyöszörgésre ébredt föl a bankpalotában levő lakásán. Kis gyermeke hallotta a kétségbeesztő hangokat, mely megfagyasztotta ereiben a vért. De csak néhány másodperczig tudta mit cselekszik. Az ő melle zilálni kezdett, lélekzete elakadt és egy sikoltás után ezzem-
letlenül hanvatott vissza párnáira. A szakácsné, s konyhában figyelmes-e lett a sikoltásra s rossz sejtélemmel gyötörve futott urnője háló szobája felé. Midőn belepett, iszonyú köszén gáz csapta meg. Rögtön felismerte a rettenetes helyzetet s nem vesztvén el lélekjelenlétét, az ablakot gyorsan kinyitotta, melyen keresztül beáramlott az életadó friss levegő. A szakácsné ozuan az ágyhoz sietett, hol eszméletlenül állapotban feküdt Várady Gézané és kis gyermeke. Rögtön orvo-ért futott s kis

idő múlva megjelent dr. Losonczy Almos megyei főorvos s az első segély után a szerencsétlen asszonyt s kis gyermekét visszaadta az életnek. A köszöngáz a szőjellhullott kályha csöveken át jutott a szobába. Legmeglepőbb a dologban, hogy Várady Géza hivatalos ügyeiben távol volt a városból s csak az isteni gondviselés mentette meg attól, hogy azok temetésér: nem érkezett haza, kiket legjobban szeret.

* Leomlott tűzfal. A Bercsey-utcában menyörgesszerű robaj raxta meg az éj esőndjét. Ebben az utcában a 2978. sz. ház tűzfala es homlokzata nagy robajjal leomlott az utca burkolatára. Emberben nem esett kár, mivel az utcán egy lelek sem járt.

* Gyűlés éjféli után. A deb. pinczér-
betegsegélyző-egylet a minap éjjei 2 óra után tartotta közgyűlését Kovács Dezső elnöklété alatt. Vetéssy Béla titkár olvasta fel évi jelentését, melyből megtudjuk, hogy a fiatal egye-
sület gondos és szakszerű vezetés mellett mennyire megfelel feladatának. A titkár javaslatára a közgyűlés Rózsa Mór dr. egyleti orvosnak, Privitzer József pénztárnoknak ernyedetlen szorgalmukért és munkásságukért, valamint Boldizsár Kálmán dr. rendőrkapi-
tanynak, iparhatósági főnöknek az egylet iránt tanúsított jóindulatáért, jegyzőkönyvi köszö-
netet szavazott. Alelnökök megválasztották Milecker Lajost. Az igazgatóságban megü-
rt tagsági helyekre bevalasztatták Milecker La-
jos, Lévai Izsó és Kovácsics Ignác, a fel-
ügyelő bizottság tagjai lettek: Mohai Sándor, Neumann Sándor s Potyondi József: közgyű-
lési kiküldöttekké megválasztották: Kovácsics Ignác, Gondár Lajos, Klacsurán Károly s Ja-
nos Gyula.

* Kézi munkát himző fegyencznök. A debreczeni fogház új felügyelője dicséretre méltó újításokat létesített a fogházban. Egyik ilyen újítása a női kézimunkahizetés és var-
rás, a letartóztatott nők, hogy az egész na-
pot egyhanguságban ne töltsek el meg hogy kiszabadulásukkor pár forinthez juthassanak, kézimunkát végeznek. Alkalmuk volt latni azokat a szép monogrammm himzésekkel melyek a fogházból kerültek ki, s a munka mindegyi-
kén meglátszik a gyakorlott kez.

* Hűséges rokon. Menyhárt János na-
gyon hisz a jó emberekben s különösen, ha azok rokonai. Tegnep este valami ügyben bejűj Hajdu Böszörményről s kis, pénz-
terhelten, a mennyiben 700 frtos pénztárca-
csa feszült a kabátja zsebében, Vadas László
zenésznél keresett éjjeli szállást s e közben
hozzacsatlakozott, hogy együtt aludják át az
éjszakát. Így is történt. Mindketten lefeküdtek
s egy éjjel tajban Böszörményi arra ébredt
fel, hogy valaki kotorasz a kabájja zsebében.
Mily nagy volt a meglepetése, midőn szeretett
sógortát Bódi Gezát rajta érte, hogy a zsebé-
ből kiesente a 700 frtos pénzes tárczát.
Böszörményi rögtön zajt ütött s a házbellek
segítségével elvette Bóditól a pénzes tárczát
s ezután hűséges rokonát a rendőrség becses
figyelmébe ajánlotta. Mos a börtönben ül
Bódi sógor s tettének elkövetésén elmél-
kedik.

* Szünik a sertésvész. Mint értesülünk
Szoboszlón a sertésvész megszűnt és a köz-
ség a zár alól feloldatott.

* Nyilvános nyugta és köszönet. A
évi február 1-én a Jogász és tisztviselőkör
által rendezett álarcosz táncszertélyen a kö-
vetkező felülvezetések történtek: Puky Gyul-
láné 30 frt. Auszburgi légszeszgyár 14 frt Br.
Josinczky Miklósné, Rochlitz Tamási Béla
atódá, Reichmann Ármin 5—5 frt, Géresi
Kálmán 2 f 50 kr, a Jambó menetbeli I-ső
gitáros gyűjtése 2 f 49 kr, Babó Miklós 2
frt. Bészler Károly 1 frt: egy főhadnagy 1 frt
a Jambó menetbeli II. gitáros gyűjtése 89 kr
este a pénztárnál többen 9 frt, Dobieczy
Sándor 2 ft 60 kr. A kör nemcs ezeljvit elő-
mozdító e szíves adományokért egy a tánc-
szertély rendező bizottsága, mint a jogász és
tisztviselőkör választmányára nevében legmé-
lyebb köszönetemet fejezem ki. Harmath Ger-
gely pénztáros.

Uj vizi társulat.

— A Vajda lapos lecsapolása. —

Debreczen, febr. 28.

Tegnep a Hortobágy és Elep közt a-
ott Péter csatorna vagy Pecze ér rendbentartása
és a Vajda lapos lecsapolása czéljából teg-
nap új vizi társulat alakult Debreczenben.

Simonffy Imre polgármester elnöklése
mellett, miután már előbb, még 1897 augusz-
tus 10-én az érdekelt 1387 hold területből
1064 h. a társulattá alakulás mellett, 144 h.
ellene szavazott, 178 h. pedig távol maradt.

E gyűlésen jelen voltak: Büchl Károly
kulturmérnök, Stahl Géza városi főmérnök,
Debreczen város 927 holdját képviselve, Ba-
nyai István 43, Harsányi János 119, Rickl
Antal Sesztina Lajosért 27, Kállay Mihály 24
hold képviselőiben, továbbá Papp János, Ko-
vács Peter, Bigi József és Szathmáry Ferencz
özv. Nagy Bálinné részéről.

A közgyűlés kimondotta a társulattá ala-
kulást és elfogadta az alapszabályrendeletet,
együttal megválasztotta a tisztikari a követ-
kezőképen: elnök: Rickl Antal, alelnök: Ba-
nyai István, választmányi tagok: Stahl Géza
Rickl Géza, Harsányi István és Papp János.
A további munkálatok alapjául elfogadták a
kulturmérnökség tervezetét mely szerint az
összes költség 360 frtra rug, miből egy holdra
2 frt 70 kr. jut. Kimondtak azt is, hogy a
csatorna építését ez év őszén okvetlenül ke-
zesztül viszik.

Az esetleges felszólítások elbírálására
megválasztották: Stahl Géza, Kállay Mihály,
Kovács Peter, Papp János és Czegléd Gyula.

A közzgazdasági bank közgyűlése.

Debreczen febr. 28.

Egy agilis, fiatal pénzüntezet a debrecze-
ni „Közzgazdasági bank” részvénytársaság tar-
tolta közgyűlést vasárnap a városban dr.
Király Ferencz orsz. gy. képviselő elnöklété
alatt. Hat év óta áll fenn ez a bank s az
egymást felváltó gazdasági válság rossz esz-
tendőik közepette is úgy fejlődik, úgy izmoso-
dik, hogy penztári forgalma tavaly már meg-
közelítette a 12 millió forintot, betet-álloma-
nya csaknem egy millió 200 ezer forint, s
különféle tartalékainak összegje 200000 forint
alaptőke mellett túlhaladja a 37000 forintot;
s bár a múlt évben is jelentékeny leírások
történtek, a tiszta nyeresége több 2000 frtnál,
osztalekul pedig 6%-ot adhat. A gyűlés lefo-
lyásáról tudósítók a következőket írja:

Dr. Király Ferencz nyitotta meg a köz-
gyűlést üdvözlőbeszéddel, minek előtte megál-
lapított a határozatképeség, 26 részvényer
volt jelen, 586 részvény képviselve, s 419
szavazatra jogosítva, Dr. Holländer Rezső
jogtanácsos olvasta fel az igazgatósági jelen-
te-t, amely kielégítő üzleti eredményről
számol be, noha a múlt évi rendkívüli elszor-
morító gazdasági helyzet miatt a tiszta nye-
reség némi csekély esőkkenést mutat, ellenben
a zároszamadás munkatétele fokozatos hala-
dást tüntet fel. A közönség bizalmának emel-
kedését a betet-allomány növekedése bizo-
nyítja leginkább. Fontos esemény az intézet
történetében az is, hogy a magyar takaré-
pénztárak központi jelzalog bankjával kötött
egyezmény következtében a jelzalog-kölcsön-
üzletet is bevezethette működése körébe a
bank, amiből előreláthatólag számottevő jöve-
delem fog befolyjni. Az üzleti forgalmat fel-
tűntető anatok közül felemlítik, hogy a váltó-
tárca értéke a múlt év végén 928,436 frt
volt. — 70000 frttal több mint az előtti évbe
a betet állomány 165559 frt, — az emelkedés
119562 frt, giro forgalom ellenben 2.771000
frtról 2.355000 frtra szállott, — mig a visz-
ieszámitolás némi csekély emelkedést mutat.

A leírások és költségek levonása után
maradt 20724 frt 90 kr tisztanyeremény fe-
losztására nézve javasolja az igazgatóság,
hogy 10% (2072 frt) a tartaléktőkéhez csat-
oltassék, 7% az igazgatóságának, 3% az üz-
leti személyzetnek fizetessék ki. Az ezután
fennmaradó összegből a részvénytőke 6%-ának
megfelelőleg 12000 frt osztalekra, 3177 frt a

tartalék gyarapítására, 300 frt a felügyelő bizottság díjazására, 850 frt a nyugdíjalapra, 200 frt jótékony czélokra (közte 10 frt a vidéki hírlapírók szövetségének) fordítassék.

A közgyűlés e jelentést vita nélkül, egyhangulag tudomásul vette, s a felügyelő bizottság jelentése alapján az abban foglalt javaslatokat, valamint az 1.635.995 frt 06 kr. összegeket feltüntető vagyon teher mérleget elfogadta, s a felmentvényt minden irányban megadta. (Az osztaletket márczius 1-étől kezdve fizetik ki.)

Berger Jenő indítványára az intézet vezetőinek és a tisztikarnak köszönetet szavaztak. Végül választások voltak. Az igazgató-szabólist sorrend szerint kilépő Komlóssy Dezső 374, Mayer Emil 359, Szabó Miklós 374 s az igazgató tanácsból kiépő Szent-Királyi Tivadar 393, Horváth István 394, Biedermann József 369, Kéki Sándor 394, Nagy Jakab 394 s a leküszönt Fürst Ödön és Lichtschein Dezső helyére Szedlak József és Malatinzky Ferencz 394-394 szavazattal megválasztottak.

KÖZGAZDASÁG
Budapesti gabonatorzsda

f. br. 28.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Buza	kiűs	Ar 100 klg.	kiűs	Ar 100 klg.
Bánsági	76	—00—00	80	00.00—00.00
"	77	—00—00	81	00.00—00.00
"	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki	79	—00—00	83	13.50—13.55
"	76	12.95—13.00	80	—
"	77	13.10—13.20	81	00.00—00.00
Felsővidéki	78	13.25—13.35	82	00.00—00.00
"	79	13.40—13.45	83	13.45—13.50
"	79	12.90—12.95	80	—
Felsőmagyarországi	76	13.05—13.15	81	—
"	78	13.15—13.20	82	00.00—00.00
"	79	13.35—13.40	83	—
Bácskai	76	13.00—13.05	80	13.50—13.55
"	77	13.15—13.25	81	00.00—00.00
"	78	13.30—13.40	82	00.00—00.00
Észak-magyar	79	—	80	—
"	78	—	81	—
"	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógramm
Rozs elsőrendű	70—72	8.80 8.85
" másodikrendű	—	8.70 8.70
Árpa takarmánynak	60—62	6.50 6.50
" égetni való	62—64	7.00 7.50
" serföldi	64—66	8. — 9.50
Zab	39—41	6.45 6.80
Tengeri búza	—	5.20 5.25
" más nemű	—	5.15 5.20
Répeze búza	—	12.50 13.25

Sertésvásár.

febr. 28.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronként 320 kilogramm feletti súlyban 26—55 krajczárig, közep (páronként 250—60 kilogramm súlyban) 53—54 krajczár, könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) 52—53 kraje árig.

Sertéslétszám: 1898. évi febr. 26-ik napján volt készlet 18.629 darab, 1897 febr. hónap 27-ik felhajtott 995 drb, 1897 febr. hónap 27-ik napján elszállított 288 darab 1897 febr. hó 28-ik napjára maradt készletben 19.336 darab. — A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

CSARNOK.

Az agglégény clubb titkára.

Irta: Zivuska Andor.

Folytatás.

— Gratulálók pajtas! derek dolog nagyon! hanem vigyázz azám, mert így agglégénynek kell maradnod — mindig, különben a Johanna rend lovag keresztje eltűnik az attiládról újra.

Tarkövy főhadnagy csodálkozva nézett barátján most végig.

— Hogyan? Tan te kéte'kedel abban, hogy én mindig, egész éltemen át agglégénynek akarok maradni? Ah! komolyan mondom? Igaz 26 év mindössze csak még a

mit éltem eddig, de 26 évem daczára ismerem az életet — hogy sorban és hajlamaim felől határozni képes legyek. Amint én tanul-tam ismerni az életet, barátom — sokkal, de sokkal kevesebb gyönyört szerez hűmen róza-lancza, semhogy még valaha rabjává szegődnek. Barátom, már én csak legény le-szek, mindig a meddig csak élek.

— De Te! Te! — hát csakugyan más-képp gondolkodol, mint én, ábrándos erzelgős kis fiu ragy most is, csakugyan nem akarsz a clubb tagja lenni. Meglásd, meglásd Berky, egykor az fogod te mondani még nekem, Tarkövy! Tarkövy! mért nem haigaték rád, ha rád hallgattam volna, bizony nem tetsem meg ezt a bolondságot, hogy meghazasodtam! s szavait egy hosszú kaczagással zárta.

Berky kedvetlenül rázta meg fejét a főhadnagy szavára s aztán bizalmasan a vá-lalára ütve szilárd hangon szólott!

Tarkövy! Nem azért jöttem ide ám én, hogy a te erkölcsi meséid hallgassam, hanem egy igazi barát sziveségét jöttem kérni tőled!

Tarkövy arczáról egészerre eltűnt a mosoly, komolylyá vált s kiegyenesedve hanyag tartásából, kemény hangon szólott!

— Teljesen a szolgálodra allok!

Berky melegen megrázta a főhadnagy kezét s aztán belefogott, elmondani mindazt, amiért ő ma idejött. — s amit, hogy hol kezdjen, maga is csak sejté. Egyszer az-tan mégis csak rátért a dologra, hogy ma este bál lesz a fogadóban a főváros bálja aztán van neki egy nagyon szép és kedves kis unoka huga, — legalább neki szép, neki kedves, aztén az az anyai teremés ide jön bálolni Budapestre, még pedig az ő egyenes meghívására jön aztán az a bál első bálja lesz annak a kis lánynak, a legelső bálja és ő nem fog jól mulatni még sem.

— Hogyan? — vágott Tarkövy a had nagy szavára, amelyen valami mely bánat rezgett mostan végig.

— Hogyan? nem fog jól mulatni? S miért ne mulatna?

Berky szomoruan rázta meg a fejét, igen, azt mondom, hogy nem fog jól mulatni. Uj ember vagyok az ezrednél, barátaim ke- vesen vannak csak a tisztí karban még, czivil ösmerősöm épenséggel senki s jó bara- tom csak te, a ki soha-soha felé sem tekintesz bálnak mulatságnak.

Nos tehát barátom, kire számíthatok, hogy ezt a kis erdei ibolyát mulattatni fogja abban a szebbnél szebb lányokkal teli s de teli hősnét nagy vásárbán majd fön.

Tarkövy főhadnagy izgatottan igazított a kravátján egyet, szólni akart volna, Berky megelőzte.

— Tarkövy! — szólott — s kezeit a főhadnagy sújtásos vállára tette — Összes bizodalmam Te benned van még is... Tu-dom te nem táncolsz, azért nem jársz bálba: nem is azt kérem hat, hogy a kis hugommal egy tourt is táncolj! Nem nem kérem én ezt, de mivel tudom, hogy rég vagy te itt Pesten aztán ismerősöd tömentelen sok van azt kérem hát tőled, a köztünk főálló barát-ság névében.

— Tégy mámma kivételt az én kéré-

semnek, gyer ma föl a bálba s annak a kis lánynak barátaid közül mutass be egy parat!

Tarkövy valami oly félet érzett, mintha valami saját-ágos meleg érzés futott volna át rajta a Berky szavaira, arról az érzésről az-tán már bizony ő maga sem tudta vajjon az ismeretlen bakfis leánya iránti szánalma, avagy barátja ragaszkodó bizalma kelte-e azt, csak azt tudta róla, hogy az mostan arra ösztönzi őt, hogy a felé nyujtott jobbott el-fogadja és barátja kérő szavára egy igenté-felajljen.

— Barátom számíthatsz rám bátran!

Kis hugod a balon jól fog ma mulatni, én Tarkövy Tarkövy főhadnagy szavamra mon-dom ezt!

Folyt. köv!

Nyilt-tér.

Dr. Szotyori Nagy Kálmán

orvos, sebész tudor, szülész.

Debreczen, N.-Hatvan-u. 1099 sz. a.

Rendel: d. e. 8-9-ig.
d. u. 2-3-ig.

Csüörtökön d. u. szegényeknek ingyen.

Sömör-betegséget:

száraz, vizenyős, pikkelyes sömört (Flechten) az e bajjal együtt járó, csaknem kiállhatatlan **»bőrviszketőget«** jótá lá- mellett még a legsúlyosabb esetekben is, alaposan gyógyít a **»Dr Hebra sömörirtó«**ja. Külső haszná- latra való, nem ártalmas. — Ara hat forint o. é. előre bekü déssel (1 het levelbélyegeken is) vagy utánvét-el, mire a szállítást vám- és bér- mentesen teljesítjük. Czím: St. Marien-Drogu- erie, Danzig. (Deutschland.)

Magas jutalékban

részesülnek megbizható szolid ügynökök, kik törvényt szerűen megengedett sorsje- gyeknek, részletfizetésre való eladásá- val, egy nagy pénzintézet (részvénytár- saság) számlájára foglalkozni óhajtának. Ajánlatok »Confidentia« czimen: Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest, V. Fürdő-utca 4. szám inézendők.

KRIEGNER-féle

Akácia arcz-crème 1 frtért, szappan 50 kr.

TOKAJI CHINA-VASBOR

vérszegénység, sápkór, étvágy- talanság gyógyítására s gyenge gyermekek erősítésére kiválóan hatásos készítmény.

Kitűnő sajátágáért belügyminiszteri engedéllyel látatott el. — Egy üveg 3 frt, kis üveg 1 frt 60 kr. Csuz és köszvény ellen meglepően ható külszer, melylyel a Sz.- Rókus-kórházban 136 esetben tételvén kísérlet, ezek közül 129 esetben teljes gyógyulás, 7 esetben javulás éretett el.

Nagy üveg 1 frt, kis üveg 50 kr. — Ezen készítmén, ek kaphatók országszerte a gyógyszerárakban

Főraktár Budapestben:

Kriegner György gyógyszerháza a „Magyar Koronához“
BUDAPEST, Calvintér.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levelboríték czégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos ivenk, tabellák.

Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

Pinczérszámlák bor és sör czimkéik.

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

Névjegyek 50 krtól kezdve.

A „Debreczen” kiadóhivatala.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, a főpostával szemben.